

Muuta haridus- ja koolitussüsteemid kvaliteetsemaks, tulemuslikumaks ja tööturule vastavamaks, et toetada võtmepädevuste, sh digioskuste omandamist.

Edendada elukestvat õpet ja kõigile kättesaadavaid oskuste täiendamise ning ümberõppe võimalusi, arvestades digioskusi, paremini prognoosida muutusi ja uusi vajalikke oskusi tööturu vajaduste põhjal, hõlbustada karjäärialaseid üleminekuid ning soodustada ametialast liikuvust.

Arukas, kestlik ja kaasav majanduskasv, sealhulgas majanduslik ühtekuuluvus, töökohad, tootlikkus, konkurentsivõime, teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon ning hästi toimiv siseturg tugevate VKEdega.

Järgmise põlvkonna laste- ja noortepoliitika, haridus ja oskused

- **Kiiresti muutuv ühiskond ja uuenev tööturg**, sh uued valdkonnad ja erialad ning uued töövormid nõuavad seniste oskuste ümberkujundamist. Inimeselt eeldab see valmisolekut karjääripööreteks ja pidevat õppimist kogu elukaare jooksul, haridussüsteemilt suutlikkust kiiresti reageerida muutuvale oskuste vajadusele.
- Inimestel tuleb **kohaneda vajadusega õppida juurde terve elukaare jooksul**, samas osalevad elukestvas õppes vähem just need, kes seda enim vajaksid (madalama haridustasemega inimesed ja vanemaealised), märgatav lõhe on rahvusesti ja piirkonniti.
- Elanikkonna vananemine toob kaasa uued väljakutsed tööturul ja sotsiaalvaldkonnas, muutuvad töö tegemise viisid ja ootused töötajale. **Uutel tehnoloogiatel põhinevas ühiskonnas suureneb hariduse roll ühiskonna kultuurilises ja ökoloogilises kestma jäämises**, kasvab nõudlus tehnoloogiaga seotud oskuste järele. Eestis on suur erialase hariduseta täiskasvanud inimeste osakaal (27%) ning madala haridusega õpinguid mittejätkavate noorte (18–24a) osakaal (9,8%). Katkestamine kutse- ja kõrghariduses ning üldhariduse mittestatsionaarses õppes on liiga kõrge.
- Inimestel aitavad tööturul kohaneda **üld- ja tulevikupädevused** ning vähemalt paaris valdkonnas süvitsi minevad **erialapädevused** (nn T-kujuline oskuste mudel). Digioskuste arendamise ja omandamise tase on ebaühtlane kõikides vanusegruppides. Samuti on inimeste ettevalmistus rohepöördeks puudulik ja vastavate oskuste omandamise võimalused ebapiisavad.
- Hariduses omandavad üha suurema kaalu **paindlikud ja praktilised täiendusõppe võimalused ja töökohapõhised õppevormid**.

Eesti 2035 siht: Eestis elavad arukad, tegusad ja tervist hoidvad inimesed

Nüüdisaegne õpikäsitlus on rakendunud kõigil haridustasemetel ja -liikides; õpe on õppijaid, õpetajaid ja õppejõude võimestav, toetab valikuid ja vastutust ning ühiskonna sidusust.

Õpetajad, õppejõud ja koolitajad rakendavad tehnoloogiat õppes eesmärgipäraselt; kaasaegne õppevara ja -metoodika aitavad õppida ja õpetada köitvalt ja tulemuslikult.

Õppekavad toetavad õppijast lähtumist, õppemaht ja -sisu on paremas kooskõlas ühiskonna ja tööturu arenguvajadustega; õppekavade arendus ja rakendamine on tõenduspõhine ja kaasav.

Õppeasutused ja tööandjad teevad koostööd karjääri- ja ettevõtlusõppe rakendamiseks; laienevad töökohapõhise õppe ja praktika võimalused.

Hariduse ja töömaailma koostöö lähtub oskuste seirest; nutika spetsialiseerumise kasvualdkonnad on eelisarendatu; tööturu ootustele vastava erialase haridusega inimeste osakaal suureneb.

Väärtustatud on oskused, mis loovad suuremat lisandväärtust ning kõigil Eesti inimestel on võimalik omandada tööturul edukaks toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused täiendus- ja ümberõppe kaudu

- Õppekavade ja õppekorralduse arendamine ning haridus- ja noortevaldkonna töötajate järelkasvu ja kvalifikatsiooni kindlustamine, sh:
  - õpetajate (sh koolijuhid) ja noortevaldkonna töötajate esma- ja täiendõpe ning järelkasv;
  - õppekavade arendus, kvaliteedi hindamine, tulevikuoskused ja uuringud;
  - personaalsed õpiteed ja õppevara, õpianalüütika;
  - kvaliteedi ja innovatsiooni juhtimise arendamise tööriistakast kohalikele omavalitsustele ja koolidele.
- Õpivalikute suunamise meetmed kutse- ja kõrghariduses
- Tööturu vajadustele vastava kutse ja kõrghariduse arendamine
- Kõrgharidusõppe kvaliteet ja vastavus ühiskonna vajadustele
- Digioskuste arendamine
- Elukestva õppe võimaluste edendamine, sh:
  - kutsesüsteemi reform;
  - täiskasvanute tasemeõppes osalemise toetamine ning koolitusasutuste võimekuse suurendamine;
  - täienduskoolitussüsteemi kvaliteediarendus ning õpiteede paindlikumaks muutmine;
  - täiskasvanute mitteformaalses õppes osalemise toetamine ning koolitusasutuste võimekuse suurendamine;
  - õppimisvõimaluste populariseerimine.

- Digipööret toetavate oskuste arendamine (sh IT- ja küberturbe täiendkoolitus, mida sisustatakse koostöös HTM ja VÄM)
- Rohepöördeks vajalike oskuste pakkumise suurendamine

Õpivalikute suunamise meetmed kutse- ja kõrghariduses:

- käivitatakse valdkondlikud programmid kutse- ja kõrgharidusõppe vastavuse suurendamiseks tööturu vajadustega ning lõpetajate arvu kasvatamiseks;
- toetatakse õppekavade sisu ajakohastamist ja õppe kvaliteedi tõstmist, sh õppe paindlikkuse suurenemist ja kõrgharidusõppe praktilisust;
- toetatakse tööandjate ja õppeasutuste ning õppeasutuste omavahelist koostööd;
- pakkudes erialastipendiume motiveeritakse õppijaid valima töötajate puuduses erialasid;
- motiveeritakse üliõpilasi tegema uurimustöid koostöös ettevõtetega ja ettevõtete huve arvestades.

Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamise meetmed (PRÕM+):

- täiendavate õppekohtade loomine töökohapõhises õppes kutse- ja kõrghariduses;
- töökohapõhise õppe korraldusmudelite väljatöötamine ja piloteerimine, et laiendada sihtrühmi riigile prioriteetsetes valdkondades, sh noored ja väikeettevõtted;
- õppeasutuste ja tööandjate koostööprojektid kvaliteetse praktika ja töökohapõhise õppe tagamiseks;
- töökohapõhise õppe ja praktikajuhendajate koolitus;
- siseriiklike kutsemeistrivõistluste läbiviimine ja rahvusvahelisteks võistlusteks ettevalmistamine, sh võistlejate ja juhendajate arendusprogramm.

Täiskasvanute mitteformaalses õppes osalemise toetamine ning koolitusasutuste võimekuse suurendamine:

- tõstetakse kutseõppeasutuste ja kõrgkoolide võimekust kvaliteetse täienduskoolituse pakkumiseks ning tulevikuoskuste kujundamiseks, pakutakse täienduskoolitust;
- töötavatele täiskasvanutele, kelle oskused vajavad uuendamist ning täiendamist, pakutakse täiend- ja ümberõpet, mis võtab arvesse OSKA prognoose, arvestab regionaalseid vajadusi ning eripärasid ning riskigruppide erivajadusi;
- parandatakse koolitusasutuste võimekust nii üldpädevuste, rohe- ja digioskuste kui ka erialaoskuste koolitamisel, üld- ja erialakoolituste paremaks integreerimiseks, pakutakse vastavaid koolitusi;
- parandatakse õppeasutuste koostööd tööandjatega ning seostatakse senisest enam töökohal õppimisega;
- arendatakse täiskasvanutele pakutavaid e-õppe võimalusi

- Kas nimetatud kolmes meetmes välja pakutud tegevused tunduvad asjakohased ja piisavad või on tegevusi, mida tuleks lisaks kaaluda ning mida ei ole mainitud?
- Kas COVID kriis on toonud esile täiendavaid probleeme või vajadusi, mida ülal toodud tegevuste loetelu ei kata?
- Kuna ressursid on piiratud, siis kas tuleks välja valida prioriteetsed majandussektorid (kui, siis millised ja miks?), kuhu suunata peatähelepanu tasemeõppes ning täiend- ja ümberõppes oskuste ajakohastamisel või tuleks pigem keskenduda läbivalt mingite oskuste ajakohastamisele erinevates sektorites?

Eesti
tuleviku heaks

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

rahastatud
EL NextGenerationEU
poolt

